

KOMISJA EUROPEJSKA
DYREKCJA GENERALNA DS. ENERGII

DYREKCJA D — Bezpieczeństwo Jądrowe i Cykl Paliwowy
Ochrona przed Promieniowaniem

**Najważniejsze wnioski z weryfikacji przeprowadzonej przez Komisję na
podstawie art. 35**

POLSKA

Data: 2–6 lipca 2012 r.

Zespół weryfikacyjny: G. SIMEONOV (kierownik zespołu)
R. BARAŃCZYK
S. MUNDIGL
A. RYAN

Nr ref. **PI-12/03**

WPROWADZENIE

Artykuł 35 Traktatu EURATOM zobowiązuje każde państwo członkowskie do stworzenia instalacji niezbędnych do stałego kontrolowania poziomu napromieniowania powietrza, wód i gleby oraz do kontrolowania przestrzegania podstawowych norm bezpieczeństwa⁽¹⁾. Artykuł 35 daje też Komisji Europejskiej (KE) prawo dostępu do tych instalacji celem sprawdzenia ich działania i sprawności. Za przeprowadzanie tych weryfikacji odpowiada Dział ds. Ochrony przed Promieniowaniem (ENER D3) Dyrekcji Generalnej ds. Energii (DG ENER).

Głównym celem weryfikacji przeprowadzanych na mocy art. 35 Traktatu EURATOM było dokonanie niezależnej oceny adekwatności instalacji kontrolnych w odniesieniu do:

- gazowych i płynnych odpadów promieniotwórczych uwalnianych do środowiska naturalnego przez dane instalacje (i ich kontroli);
- poziomów napromieniowania środowiska naturalnego na terenie instalacji i środowisk morskiego, lądowego i wodnego wokół nich, powstałych w wyniku wszelkiego rodzaju form jego rozprzestrzeniania;
- poziomów napromieniowania środowiska naturalnego na terytorium danego państwa członkowskiego.

W dniu 4 lipca 2006 r. w *Dzienniku Urzędowym* opublikowano Komunikat Komisji² zawierający praktyczne ustalenia dotyczące przeprowadzania wizyt weryfikacyjnych w państwach członkowskich przeprowadzanych na podstawie art. 35, uwzględniający poprzednie protokoły dwustronne.

Podczas weryfikacji skoncentrowano się na dawnej działalności w zakresie wydobywania i przeróbki uranu w Polsce oraz na elementach krajowego systemu monitorowania promieniotwórczości w tej okolicy. Wizyty obejmowały również weryfikacje w Państwowym Instytucie Geologicznym, na Politechnice Wrocławskiej oraz w WSSE we Wrocławiu.

GŁÓWNE WNIOSKI

Wszystkie zaplanowane czynności weryfikacyjne zostały przeprowadzone pomyślnie. W tym kontekście przydatne okazały się informacje przekazane przed wizytą oraz dodatkowe dokumenty otrzymane przed rozpoczęciem i w czasie trwania weryfikacji.

Przekazane informacje i wyniki czynności weryfikacyjnych doprowadziły do następujących spostrzeżeń:

- (1) Funkcjonowanie centrum CEZAR jest zadowalające.
- (2) Weryfikacje przeprowadzone w Państwowym Instytucie Geologicznym, Politechnice Wrocławskiej i WSSE we Wrocławiu nie wymagają szczególnych uwag.

¹ Dyrektywa Rady 96/29/Euratom z dnia 13 maja 1996 r. ustanawiająca podstawowe normy bezpieczeństwa w zakresie ochrony zdrowia pracowników i ogółu społeczeństwa przed zagrożeniami wynikającymi z promieniowania jonizującego (Dz.U. L 159 z 29.6.1996).

- (3) Wykonane czynności weryfikacyjne pokazały, że wszystkie instalacje niezbędne do prowadzenia ciągłego monitoringu poziomu napromieniowania powietrza, wód i gleby na terenach zakończonego wydobywania i kruszenia rud uranu są odpowiednie. Komisja mogła sprawdzić działanie i wydajność tych instalacji.
- (4) W trakcie wizyty weryfikacyjnej prowadzone były pewne rozmowy dotyczące sprzedaży w przyszłości gruntu w Kowarach należącego do Politechniki Wrocławskiej, w tym stawu osadowego. Zespół weryfikacyjny wyraził pewne obawy dotyczące monitorowania tego obszaru w przyszłości.
- (5) Zespół weryfikacyjny odnotował, że środowiskowy monitoring mocy dawki promieniowania gamma, określony przez PAA w 1998 r., jest odpowiedni do szczegółowej wstępnej analizy stanu środowiska we wskazanych miejscach zakończonej działalności górniczej. Jest on jednak bardzo ambitny i wymaga większych zasobów, niż są obecnie dostępne, dla przeprowadzenia wszystkich pomiarów z częstotliwością przewidzianą w programie. Z tego względu zespół weryfikacyjny zaleca opracowanie – w oparciu o wyniki wstępnej analizy – realistycznego programu doroczných pomiarów, umożliwiającego odpowiednie monitorowanie stanu środowiska i stwierdzenie zachodzących zmian.
- (6) Oprócz powyższych zaleceń dotyczących ciągłości monitoringu na miejscu zespół weryfikacyjny zauważa, że należy rozważyć regulacyjną weryfikację wyników monitoringu wyciekającej wody, w tym niezależny selektywny pobór próbek i analizę radiologiczną.
- (7) Na podstawie próby odwiedzonych terenów zakończonej działalności górniczej można było wyraźnie zauważyć, że nie przeprowadzono żadnej rekultywacji. Zespół weryfikacyjny w pełni popiera wszelkie wysiłki na rzecz rekultywacji tych obszarów, które spowodowałyby obniżenie emisji promieniowania, stabilizację terenów zdegradowanych zakończoną działalnością górniczą oraz zapewnienie bezpieczeństwa publicznego.
- (8) Zalecenia szczegółowo omówiono w dokumencie „Główne zalecenia” skierowanym do polskiego właściwego organu za pośrednictwem Stałego Przedstawicielstwa RP przy Unii Europejskiej.
- (9) Służby Komisji zwracają się do polskiego właściwego organu z prośbą o informowanie o wszelkich dokonaniach lub istotnych zmianach w odniesieniu do sytuacji w chwili weryfikacji, w szczególności usprawnienia centrum CEZAR, ewentualnej sprzedaży gruntów w Kowarach i ogólnego postępu procesu rekultywacji obszaru zakończonej działalności górniczej.
- (10) Zespół weryfikacyjny docenia doskonałą współpracę ze wszystkimi osobami zaangażowanymi w czynności zespołu.

G. SIMEONOV
Kierownik zespołu